

Det som lever under oss

Lärarmaterial

Vad handlar boken om?

Det börjar med ett stopp i avloppet hos berättaren, killen som ska iväg till sitt sommarjobb och har turen att få jobba med skolans snyggaste tjej. En katt har försvunnit och det finns blod i badkaret, där katten badades. Tvättstugans avlopp fungerar inte och vaktmästaren, Hasse, är plötsligt borta. "Blod, massor av blod," flämtar tant Bodin när hon kommer utrusande från tvättstugan. Vad är det som händer?

Lgr 11 Centralt innehåll som tränas

- Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang. (SV åk 7–9)
- Språkliga drag, uppbyggnad och berättarperspektiv i skönlitteratur för ungdomar och vuxna. Parallellhandling, tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar, inre och yttre dialoger. (SV åk 7–9)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 7–9)
- Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare, om ämnen hämtade från skola och samhällsliv. Anpassning av språk, innehåll och disposition till syfte och mottagare. Olika hjälpmedel, till exempel digitala medier och verktyg, för att planera och genomföra muntliga presentationer. (SV åk 7–9)
- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling. (BIO åk 7–9)

Eleverna tränar följande förmågor

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Lgrs 11 Centralt innehåll som tränas

- Lässtrategier för att avkoda och förstå olika texter. Sökläsning och läsning mellan raderna. (SV åk 7–9)
- Strategier för att skriva olika typer av texter och hur man anpassar innehållet till olika mottagare. Olika sätt att bearbeta egna texter till innehåll och form. (SV åk 7–9)
- Muntliga presentationer. Stödord, bilder, digitala medier och verktyg samt annat för att planera och genomföra en presentation. (SV åk 7–9)
- Människans beroende av och påverkan på naturen och vad detta innebär för en hållbar utveckling. (NO åk 7–9)

Eleverna tränar följande förmågor

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läs, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare,

Innan ni läser

Omslag och baksidestext

Titta gemensamt på omslaget och läs baksidestexten. Vad känner eleverna när de tittar på omslagsbilden? Vad kan det vara som lever under oss?

Prolog

Läs prologen. Vad är en prolog? (En inledning, en text som beskriver eller berättar om något innan själva handlingen i boken börjar.) Känner eleverna till fettberget i London? Hur kunde det uppstå?

Prologen ger läsaren en idé om vad boken kommer att handla om. Vad tror eleverna?

Här finns en länk till en text om en ny fettklump i London: <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/ny-fettklump-i-londons-avloppssystem-innehaller-livsfarliga-bakterier>

När ni har läst boken

Vad hände sedan?

Dela in klassen i grupper om tre. Varje grupp diskuterar och föreslår ett slut på historien. Jämför sedan de olika berättelserna i klassen.

Detta kan också vara en individuell skrivuppgift.

Bakterier

Är det möjligt att bakterier blir levande på det sätt som sker i boken? Vad tror eleverna? Läs gemensamt texten om bakterier här: <http://noiskolan.weebly.com/bakterier-och-virus.html> Vad får vi veta om bakterier?

Bokens dramaturgi

Hur är boken uppbyggd? Diskutera i klassen.

1. Hur börjar boken? (Boken börjar med att David, berättaren, introduceras. Vi får veta att han har ett sommarjobb och att han är nöjd för att han ska jobba med skolans snyggaste tjej.)
2. Författaren leder in läsaren på rätt spår från början. Hur då? (Vi får veta att det är stopp i avloppet i badrummet hos berättaren och att hans mamma ska rensa avloppet senare.)
3. Nu byggs dramatiken upp. Hur? (Katten är försvunnen och det finns blod i badkaret, det är stopp i avloppet i tvättstugan, plötsligt hörs skrik från tvättstugan.)
4. När förstår vi att något riktigt allvarligt har hänt? (Tant Bodin skriker "blod, massor av blod" och rusar ut ur tvättstugan.)
5. Vad händer sedan som förstärker dramatiken? (Polisen kommer. Hasse, vaktmästaren, är försvunnen och polisen Peter dras in i avloppet och dödas.)
6. Polischefen förklarar vad det handlar om. Då inträffar något dramatiskt. Vad? (David kommer på att hans mamma skulle rensa avloppet. Vad har hänt med henne?)
7. Ytterligare en sak förstärker känslan av att detta är riktigt allvarligt. Vad är det? (Militären kommer.)
8. Boken har ett öppet slut. Vad betyder det? (Det betyder att vi inte får någon förklaring till händelserna. Vi måste själva fundera över vad som händer sedan, hur det går.)

Polisförhör

Dela in eleverna i grupper om fem. Två av dem är poliser och de andra är David, Noomi och tant Bodin. Eleverna ska börja med att skriva frågor som poliserna ska ställa till David, Noomi och tant Bodin. De ska också skriva svaren. Sedan ska poliserna fråga personerna en och en.

Låt grupperna spela upp sina "förhör" i klassen.

Facit Läsförståelse

Kapitel 1

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. David var glad att han hade fått ett sommarjobb. Vad skulle han göra?
Han skulle hjälpa Hasse, vaktmästaren på deras gård.
2. Dubbel tur, tyckte David. På vilket sätt hade han dubbel tur?
Det var nära till jobbet och skolans snyggaste tjej, Noomi, jobbade också där.
3. Hur kan pyjamasen vara Davids mammas arbetskläder?
Davids mamma är författare. Hon sitter hemma och skriver böcker.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

4. Det fanns ett problem. Vilket? Vad får vi veta om det problemet?
Problemet var att det var stopp i avloppet i badrummet. Vi får veta att Davids mamma skulle fixa det senare.

Kapitel 2

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

5. Vad skulle göra Davids mamma galen?
Davids mamma skulle bli galen om han ville pierca sig.
6. Vad får vi veta om Hasse, vaktmästaren?
Vi får veta att Hasse är en stressad man med mörka ögonbryn. Han är klädd i blå arbetsbyxor och har en stor nyckelknippa vid bältet.
7. Varför var David rädd för Hasse när han var liten?
David tyckte att Hasse såg arg ut.
8. Vilka arbetsuppgifter får David och Noomi?
Först ska de gå till Allan och hitta hans katt. Sedan ska de rensa ogräs.
9. Vad ska Hasse göra?
Han ska rensa avloppet i tvättstugan.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

10. I kapitel två dyker det upp ett problem, som också finns i kapitel ett. Vilket problem?
Det är stopp i ett avlopp.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

11. Noomi har en piercing i näsan. David tycker att hon är fin. Vad tycker du om piercing?
Eget svar.

Kapitel 3

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

12. Var sa Allan att katten Lisa fanns? Stämmer det?
Allan sa att Lisa var under badkaret. Nej, det stämmer inte.
13. Vart trodde de att Lisa hade tagit vägen?
De trodde att hon hade hoppat ut genom badrumsfönstret.
14. Varför sa Noomi att Allan kanske hade mördat sin katt?
Det fanns lite blod i badkaret.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

15. "Trevlig gubbe, sa Noomi ironiskt." På vilket sätt är det ironiskt?
Eget svar. Förslag: Noomi menade precis tvärtom, att Hasse inte var någon trevlig gubbe.

Kapitel 4

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

16. Vad gjorde David och Noomi?
De rensade ogräs i rabatterna.
17. Allan såg ledsen ut. Varför gjorde han det, trodde David?
Allan hittade inte katten Lisa. David trodde att Lisa var Allans enda vän.
18. Plötsligt hände något dramatiskt. Vad var det?
Det hördes ett skrik och tant Bodin kom ut ur tvättstugan. Hon var rädd och sa att det fanns blod, massor av blod.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

19. Kapitlet slutar med det man kallar för "cliffhanger". Det är ett uttryck som kommer från filmen och i en bok betyder det att man måste läsa vidare i nästa kapitel för att få veta vad som händer. Vad är det som är en "cliffhanger" här?
Det är att vi får veta att det är blod, massor av blod, men vi får inte veta mer. För att få veta vad det handlar om måste vi läsa nästa kapitel.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

20. Vad tror du har hänt i tvättstugan som har gjort att det är så mycket blod där?
Eget svar.

Kapitel 5**Frågor på raden** (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

21. Vad såg David när han tittade in genom glasrutan till tvättstugan?
Han såg bara tant Bodins Ikea-kasse med tvätt. Man kunde inte se in till rummet med tvättmaskinerna utifrån.
22. Vad var det som hade hänt enligt tant Bodin?
Någon hade blivit mördad.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

23. Varför ringde tant Bodin 112?
Hon ringde 112 för att kalla på polisen.
24. Hur vet vi att tant Bodin var chockad?
Hon började gråta när hon pratade i telefon, hon babblade om blod och hon höll hårt i Davids arm, som om hon skulle ramla.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

25. Kapitellet slutar med en fråga: "Var är Hasse då?" Vad tror du?
Eget svar.

Kapitel 6**Frågor på raden** (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

26. Varför skrek tant Bodin och rusade mot Noomi?
Hon skrek för att Noomi gick fram till tvättstugan och tog tag i dörrhandtaget. Tant Bodin ville inte att Noomi skulle gå in dit.
27. Något som tant Bodin sa får oss att förstå att något riktigt hemskt har hänt, men vi får inte veta vad. Vad sa hon?
Hon sa "Men gå inte in. Det är så ... otäckt".
28. Två poliser kom. Vad gjorde polisen Peter?
Peter gick in i tvättstugan.

Frågor mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

29. I slutet av kapitlet anar vi att det har hänt något hemskt med Hasse. Vad är det som gör det?
Peter kom ut från tvättstugan med en plastpåse med Hasses nycklar i. De var täckta med blod och slem.
30. Nu förstår vi som läsare att det är riktigt allvarligt. Det är två saker som polisen gjorde, som ger oss den känslan. Vad gjorde de två poliserna?
Peter drog sin pistol och gick in med höjt vapen. Sunita ropade åt mamman med baby'n att hålla sig undan.

Kapitel 7

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

31. Sunita ringde ett samtal. Varför?
Hon ringde efter en tekniker.
32. Varför log Peter när David sa att en katt var borta och att blodet kanske kom från den?
Peter sa att så mycket blod inte finns i en katt.
33. Vad var det som gjorde att Peter gick in i tvättstugan igen?
De hörde ett gurglande ljud från ventilen på väggen.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

34. När Sunita pratade i telefon fick hon veta något som gjorde att hon förstod hur allvarligt detta var. Vad fick hon veta?
Vi vet inte riktigt, men hon fick veta att Säpo och militären var inkopplade så det verkar vara något som hände på andra ställen också.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

35. Kapitlet slutade med ett skrik. Vad hade hänt, tror du?
Eget svar.

Kapitel 8

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

36. I det här kapitlet hände något riktigt hemskt. Beskriv det som hände.
Peter låg på golvet och skrek. De såg bara hans överkropp. Någon eller något drog in honom i tvättstugan. Dörren var låst och Sunita kom inte in. Peters skalle dunsade över tröskeln och sedan var han död.
37. Vad berättade Sunita om den som dödade Peter?
Hon berättade att den kommer upp genom avloppet, men att hon trodde att det var ett skämt.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

38. Varför tror du att Sunita trodde att rapporten var ett skämt?
Eget svar.

Kapitel 9

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

39. Vad var förklaringen till det som hände?
Förklaringen var att det bildas en klump av avfall i avloppet. I klumpen finns bakterier och de har muterat och utvecklats. De har tagit över klumpen och gjort den levande.
40. Vad betyder ordet "mutera"? Betyder det växa eller förändras eller föröka sig?
Det betyder förändras.
41. Vem var den långa, smala kvinnan med hörsnäckla i örat?
Hon var polis och någon chef.
42. Vad sa biologerna?
Biologerna sa att klumpen hade hittat den perfekta miljön att leva i.
43. Hur förökade sig bakterierna?
De förökade sig genom delning.
44. Kapitel slutar med att David kommer på något hemskt. Vad kommer han på?
Han kommer på att hans mamma skulle rensa deras avlopp i badrummet.

Fråga mellan raderna (Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

45. På vilket sätt kan man säga att det är människans fel att de här klumparna har uppstått?
Vi har matat klumparna med en massa avfall.

Kapitel 10

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

46. Vad hände när David och Noomi kom upp till David och bankade på dörren?
Davids mamma öppnade iklädd pyjamas och gula diskhandskar.
47. David och Noomi kom i precis rätt tid. På vilket sätt?
Davids mamma skulle just börja rensa avloppet.

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

48. Vad tror du att David såg när han tittade in i badrummet?
Eget svar.

Kapitel 11

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

49. Vad såg David i badrummet?
Han såg en gråvit, slemmig massa som sakta trängde upp i handfatet. Den drog sig mot dörren.
50. Vad gjorde David, Noomi och mamma?
De sprang ut ur huset och in i parken, upp på en kulle.

Kapitel 12

Fråga bortom raderna (Fundera och ge ett eget svar.)

51. Vad tror du menas med den sista meningen: "Hoppas att inte allt är för sent ..."
Eget svar.